

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoPno/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618202367
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5618202367.5

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, vo veci starostlivosti o maloletú D. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. D. I. XXX/XX, W. R., bytom pri otcovi, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky Z. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. F., t. č. bytom Z. H. XX, M., zastúpenej Advokátskou kanceláriou SLAMKA & Partners s.r.o., so sídlom Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, IČO: 50 120 000, a otca G. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXX, okres W. I., zastúpeného advokátkou JUDr. Ing. Ivanou Kožákovou, so sídlom K. XXX, W. I., v konaní o návrhoch rodičov na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Odvolací súd z a m i e t a návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

odôvodnenie:

1. Návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia matka žiadala, aby odvolací súd zveril maloletú D. do osobnej starostlivosti matky, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

2. Dôvodila tým, že na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sa vedie konanie o návrhoch rodičov na úpravu výkonu rodičovských práv a povinnosti k maloletej, pričom Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 24.11.2020 rozhodol v konaní o návrhoch rodičov na úpravu výkonu rodičovských práv a povinnosti k maloletej dcére tak, že maloletá dcéra D. Y., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky. Poukázala na to, že od predmetného rozhodnutia uplynula doba viac ako 1 rok, pričom do dnešného dňa rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť a súčasný stav v zmysle vykonaného dokazovania nie je v najlepšom záujme maloletej dcéry a je nevyhnutné, aby súd bezodkladne upravil pomery v zmysle svojho rozhodnutia, nakoľko nastali nové skutočnosti, ktoré si naliehavo vyžadujú bezodkladné nariadenie súdu o zverení maloletej dcéry do osobnej starostlivosti matky. Potreba bezodkladne upraviť pomery vyplýva z toho, že matka uzatvorila manželstvo, z ktorého sa jej narodila ďalšia maloletá dcéra Z. H., nar. XX.XX.XXXX, a preto je v záujme duševného a citového vývinu maloletých detí, aby súd bezodkladne upravil pomery tak, aby maloletá dcéra bola zverená do starostlivosti matky s tým, že tieto maloleté dcéry budú spoločne vyrastať v jednej domácnosti. Úplné rodinné prostredie spojené so súrodeneckou väzbou je podľa matky to najdôležitejšie, čo môže maloleté dieťa v tak útlom veku dostať. Neustále oddeľovanie a nepravidelné stretávanie sa maloletej dcéry so svojou sestrou vplýva nepriaznivo na citový vývin maloletej dcéry, a preto je potrebné, aby súd poskytol ochranu takémuto záujmu. Ďalším dôvodom podľa matky preukazujúcim naliehavý záujem na bezodkladnej úprave pomerov je, že v poslednej dobe otec odmieta maloletú dcéru odovzdávať na stretávanie matke a taktiež na stretávanie so svojou maloletou sestrou. Podľa matky sa otec odvoláva na skutočnosť, že nemajú súdom upravenú formu stretávania, pričom otec podmieňuje odovzdávanie maloletej dcéry matke podpísaním rôznych prehlásení a zaväzujúcich dokumentov. Ďalším odôvodnením predmetného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je podľa matky tá

skutočnosť, že predmetné konanie o návrhoch rodičov na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej dcére sp zn. 1P/150/2018, sa vedie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš už štvrtý rok, pričom doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté o tak životne dôležitej otázke maloletej dcéry. Podľa matky znalec ako odborník v danej oblasti sa jednoznačne vyjadril, že je v najlepšom záujme maloletej dcéry, aby táto bola zverená do osobnej starostlivosti matky. Ďalším dôvodom preukazujúcim naliehavosť potreby bezodkladne upraviť pomery v zmysle návrhu je aj skutočnosť, že maloletá D. sa má v mesiaci apríl zapísať do 1. ročníka základnej školy, pričom pokiaľ má byť maloletá dcéra zverená do osobnej starostlivosti matky, čo jednoznačne vyplýva z vykonaného dokazovania, z vyjadrenia znalca, ako aj z názoru súdu prvej inštancie, je potreba, aby maloletá dcéra bola do tohto času zverená do osobnej starostlivosti matky. Pokiaľ súd bezodkladne neupraví pomery tak, že maloletú dcéru až do právoplatného rozhodnutia vo veci nezverí do osobnej starostlivosti matky, spôsobí to maloletej dcére komplikácie najmä tým, že otec ju bude prihlasovať do základnej školy v mieste jeho bydliska, pričom po právoplatnom skončení, na základe ktorého bude maloletá dcéra s najväčšou pravdepodobnosťou zverená do osobnej starostlivosti matky, bude potreba základnú školu zmeniť, čo určite nie je v najlepšom záujme maloletej dcéry. Matka ďalej uviedla, že rodinné prostredie, ktoré matka spolu so svojim manželom a maloletou dcérou Z. majú pripravené pre výchovu maloletej dcéry, je to najlepšie čo môže na jej zdravý duševný, telesný ako aj citový vývin vplývať. Matka má za to, že existuje naliehavá potreba úpravy pomerov, pričom si to vyžaduje najlepší záujem maloletej dcéry. Jednoznačne si to vyžaduje podmienka na vytváranie a prehĺbovanie vzťahovej väzby so svojim súrodencom. Matka tiež poukázala na skutočnosť, ktorá nastala dňa 20.01.2022, kedy otec prišiel prevziať maloletú dcéru do bydliska matky, bol agresívny a vulgárne slovne zaútočil na matku, pričom manžel matky ju zastal. Otec ďalej slovne zaútočil aj na manžela matky, ktorého neskôr aj fyzicky napadol. Aj táto skutočnosť podporuje naliehavú potrebu bezodkladne upraviť pomery, pričom správanie otca je v poslednej dobe nepredvídateľné, odmietavé, komplikujúce situáciu, čo veľmi nepriaznivo vplýva na maloletú dcéru.

3. Z rodného listu vystaveného Matričným úradom M. dňa 04.05.2021 odvolací súd zistil, že dňa XX.XX.XXXX sa narodila Z. H., pochádzajúca z matky Z. H. a otca Q. H..

4. Zo zápisnice o trestnom oznámení odvolací súd zistil, že dňa 16.01.2022 o 20.22 hod. sa dostavil Q. H. na OO PZ v Ružomberku bez predvolania za účelom oznámenia skutočností nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin.

5. Otec podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 27.08.2018 návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej D. vedený pod sp. zn. 1P/150/2018. Dňa 31.08.2018 podala matka na Okresný súd Liptovský Mikuláš návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej D., ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 9P/104/2018. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 03.09.2018 boli návrhy rodičov spojené na spoločné konanie, ktoré sa vedie pod sp. zn. 1P/150/2018. Neodkladným opatrením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 27.09.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/59/2018 zo dňa 19.12.2018 právoplatným dňa 09.01.2018 bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca do právoplatného skončenia vo veci samej. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 06.11.2019 v spojení s uznesením odvolacieho súdu č. k. 9CoP/67/2019-318 zo dňa 09.01.2020 právoplatným dňa 21.01.2020 bola matka zaviazaná prispievať na výživu maloletej D. sumou 50,- eur mesačne k rukám otca, a to do právoplatného skončenia vo veci samej.

6. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 24.11.2020 bola maloletá D. zverená do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach. Súd prvej inštancie zároveň uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 150,- eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci, a to počnúc od právoplatnosti rozsudku. Zároveň súd prvej inštancie rozhodol, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou v každom párnom týždni, vždy od štvrtka od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod. a v každý nepárny týždeň od stredy od 15.30 hod. do štvrtka do 16.00 hod., pričom otec je povinný zabezpečiť dochádzku maloletej do školského/predškolského zariadenia, ktoré maloletá obvykle navštevuje s tým, že otec si maloletú prevezme pred stykom v mieste bydliska matky a po ukončení styku maloletú odovzdá matke v mieste bydliska matky.

7. Dopĺňacím rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol dňa 27.01.2022 tak, že matka je povinná prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 80,- eur mesačne vždy do 15. dňa každého

kalendárneho mesiaca vopred k rukám otca maloletej, počnúc dňom 27.08.2018 do právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš o osobnej starostlivosti maloletej. Zároveň rozhodol o zameškanom výživnom za obdobie od 27.08.2018 do 31.01.2022 vo výške 1.370,12 eur, ktoré výživné povolil matke splácať po 50,- eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám otca maloletej, prvýkrát v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku.

8. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 pod písm. a) až h) zákon iba demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení.

11. Podľa § 326 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha (ods. 1). K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (ods. 2).

12. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

14. Podľa čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy maloletého dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

15. Podľa č. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

16. Civilný mimosporový poriadok obsahuje vo svojej tretej časti iba Niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, preto sa použijú aj na neodkladné opatrenia v nesporovom konaní všeobecné ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladných opatreniach, ktorý vo svojom ustanovení 325 ods. 2 obsahuje iba demonštratívny výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na uvedené je teda možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu ako vypočítava Civilný sporový poriadok, a teda i naň neodkladné opatrenia ako výslovne upravuje Civilný mimosporový poriadok.

17. Neodkladné opatrenie možno nariadiť z dvoch dôvodov, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V zmysle ust.

§ 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku, potom ďalšími predpokladmi nariadenia neodkladného opatrenia sú osvedčenie dôvodnosti a trvania uplatneného nároku a preukázanie odôvodnenosti potreby neodkladnej úpravy pomerov alebo obavy z ohrozenia exekúcie. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje s pravidla bez výsluchu a vyjadrenia strán, resp. účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania, a to vzhľadom na charakter tohto procesného inštitútu. Existenciu potreby dočasnej úpravy bude možné posúdiť iba pri znalosti konkrétnych okolností danej veci. Neodkladné opatrenie musí vždy vychádzať z pomerov a okolností jestvujúcich v čase rozhodovania. Pritom platí, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení Charty základných práv aj Dohovoru o právach

dieťaťa, najlepší záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akomkoľvek rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, teda i pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia i keď to CSP už výslovne v ust. § 324 a nasl. neuvádza.

18. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti o nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako aj osvedčenie, že existuje nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

19. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania, je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

20. Z ustanovenia § 325 a nasl. CSP vyplýva, že o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje súd prvej inštancie. S poukazom na ust. § 2 ods. 1 CMP predstavuje § 362 CMP výnimku z tejto konštrukcie. Využitie predmetného ustanovenia odvolacím súdom by z hľadiska jeho aplikácie malo prichádzať do úvahy len ako ultima ratio, t. j. ako posledné riešenie. Zároveň je potrebné zhodnotiť či účel, ktorý sleduje neodkladné opatrenie, nie je možné dosiahnuť samotným meritórnym rozhodnutím o odvolaní, a to predovšetkým s poukazom na § 63 CMP v spojení s § 65 až § 66 CMP.

21. Odvolací súd konštatuje, že matka nepreukázala naliehavosť a nevyhnutnosť úpravy vzťahov účastníkov konania. Neodkladné opatrenie slúži na okamžité riešenie situácií, keď je maloleté dieťa v ohrození a je potrebný okamžitý zásah súdu ešte pred právoplatným rozhodnutím vo veci samej. Krajský súd dospel k záveru, že v danej veci nie je nevyhnutné dočasné zverenie maloletej D. do osobnej starostlivosti matky, keďže maloletá D. sa nachádza v nepretržitej osobnej starostlivosti otca už niekoľko rokov, pričom na základe uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 27.09.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/59/2018 zo dňa 19.12.2018 mu bola maloletá D. zverená do osobnej starostlivosti.

22. Nebolo zistené, že by sa maloletá D. ocitla v takej situácii, že by bol jej život, zdravie alebo priaznivý vývoj ohrozený bez zásahu zo strany súdu (v tomto prípade odvolacieho) v podobe okamžitého odobratia maloletej D. z osobnej starostlivosti otca, v ktorej sa nachádza aj na základe neodkladného opatrenia od roku 2019. Podľa názoru odvolacieho súdu dôvod na okamžité odobratie maloletého dieťaťa z dôvodu prehlbovania súrodeneckej väzby s maloletou Z. H., nar. XX.XX.XXXX, s ktorou má maloletá D. blízky vzťah, relevantný nie je. Táto skutočnosť môže mať nesporne význam pri rozhodovaní vo veci samej, a to aj vzhľadom na to, že účel sledovaný neodkladným opatrením z hľadiska ust. § 362 CMP možno dosiahnuť práve rozhodnutím o odvolaní vo veci samej.

23. Neobstojí ani dôvod na bezodkladnú úpravu pomerov spočívajúci v tom, že maloletá D. sa má zapísať v mesiaci apríl 2022 do prvého ročníka základnej školy, čo jej môže spôsobiť komplikácie v prípade nezverenia do osobnej starostlivosti matky. Nejde totiž o taký dôvod, ktorý vzhľadom na účel neodkladného opatrenia by nebolo možné dosiahnuť meritórnym rozhodnutím o odvolaní.

24. Ani ďalší dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia uvádzaný matkou, ktorý spočíva v odmietaní odovzdávania maloletej dcéry otcom, odvolací súd nevyhodnotil ako dôvod postačujúci na aplikáciu výnimočného opatrenia, ako je odňatie dieťaťa z osobnej starostlivosti otca. V tejto súvislosti krajský súd konštatuje, že matka na tento dôvod poukázala podaním zo dňa 03.02.2022, hoci ešte na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 27.01.2022 otec uviedol, že matka vzhľadom na to, že jej dieťa bude zverené rozsudkom súdu prvej inštancie sa rozhodla, že po maloleté dieťa bude chodiť každý druhý víkend, pričom matka tak koná práve s vedomím, že jej dieťa bude zverené. Za tejto situácie odvolací súd apeluje na oboch rodičov, aby maloletej D. zabezpečili stabilné a milujúce prostredie, na ktoré bolo dieťa zvyknuté. Predovšetkým matka si musí uvedomiť, že zmena v jej správaní avizovaná otcom po rozhodnutí súdu prvej inštancie vo vzťahu k realizácii styku, môže nepriaznivo vplývať na stabilitu výchovného prostredia. Vo všeobecnosti platí, že každý rodič, ktorý má maloleté dieťa v osobnej

starostlivosti ho musí vychovávať tak, aby maloleté dieťa malo naďalej pozitívny vzťah k oboj rodičom, keďže obaja rodičia majú nielen rovnaké práva, ale aj rovnaké povinnosti v rámci zodpovednosti za výchovu a starostlivosť o maloleté dieťa.

25. Podľa názoru odvolacieho súdu ani incident, ktorý sa mal odhrať dňa 20. januára 2022 pri prevzatí dieťaťa otcom nie je takou skutočnosťou, ktorá by odôvodňovala odovzdanie dieťaťa do osobnej starostlivosti matky. Opätovne odvolací súd konštatuje, že úpravou neodkladných opatrení umožňuje zákon riešiť také situácie, kde je potrebný okamžitý zásah súdu, čo v danom prípade splnené nebolo. Zároveň odvolací súd oboj rodičom zdôrazňuje, že aj s dôrazom kladeným na najlepší záujem dieťaťa je potrebné si uvedomiť, že do prípadného konfliktu rodičov je vždy vťahované aj dieťa, čo sa môže odraziť na psychike samotného maloletého dieťaťa, najmä v dlhodobom horizonte, pretože pre dieťa je prirodzené, že má rado oboj rodičov a pri konflikte vzťahu medzi rodičmi sa dieťa dostáva do vnútorného konfliktu, čo môže mať negatívne dôsledky na jeho psychický vývoj.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok prípustný **n i e j e .**